

Water in de stad in Noord-Holland

Onderzoeksrapport

Auteur:

E. Krommendijk en A. ter Schure

Uitgave:

©Milieufederatie Noord-Holland en
Stichting Reinwater

januari 2006

Inhoud

Voorwoord	3
1 Verslag enquête Water in de Stad	4
1.1 Waterproblemen	4
1.2 Gemeentelijke waterplannen	4
1.3 Afkoppelen	5
1.4 Stedelijke wateropgave	6
1.5 Basisinspanning	7
1.6 Bagger.....	9
1.7 Samenwerking	10
2 De interview-verslagen	13
2.1 Waterproblemen	13
2.2 De uitvoering van het waterbeheer.....	15
3 Conclusies en aanbevelingen	18
4 Bijlagen	20
4.1 Bijlage 1 - Enquête Stedelijk Waterbeheer.....	20
4.2 Bijlage 2 - Brief bij enquête Water in de Stad	24

Voorwoord

De Milieufederatie Noord-Holland en Stichting Reinwater hebben in 2005 een onderzoek verricht naar de uitvoering van het stedelijk waterbeheer in de Provincie Noord-Holland. Het doel van dit project was te onderzoeken of de uitvoering van het stedelijk waterbeheer in de provincie voldoet aan de landelijke beleidsdoelen, welke problemen gemeenten en waterbeheerders ondervinden bij het stedelijk waterbeheer en welke oplossingen en aanbevelingen daarvoor kunnen worden aangedragen. Het onderzoek bestond uit literatuuronderzoek, een enquête onder alle gemeenten in de provincie en interviews met de provincie, twee waterbeheerders vier gemeenten. De resultaten van dit onderzoek zijn ingebracht in het beleidsontwikkelingstraject van het nieuwe Waterhuishoudingsplan van de Provincie Noord-Holland. Daarnaast zijn de resultaten verwerkt in dit rapport, dat aan alle betrokkenen is verstuurd.

De Provincie Noord-Holland en de gemeente Amstelveen hebben zorg gedragen voor de financiering van het project.

1 Verslag enquête Water in de Stad

In maart 2005 is een enquête aan alle gemeenten in Noord-Holland (65) toegezonden met vragen over stedelijk waterbeheer. Het aantal ingevulde enquêtes bedraagt: 28 (waarvan 4 in het beheersgebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland, 4 van AGV, en 20 van het Hollands Noorderkwartier). Bijlage 1 bevat de verstuurde enquête, bijlage 2 de begeleidende brief.

Hieronder volgen de resultaten van de enquête.

1.1 Waterproblemen

Vraag: Welke waterproblemen spelen er in uw gemeente?

• Grondwateroverlast	17
• Regenwateroverlast op straat	7
• Oppervlaktewater dat buiten oevers treedt	4
• Riooloverstorten	17
• Problemen met waterkwaliteit	12
• Verdroging	3
• Vervuilde waterbodems	12
• Overig, namelijk:	
- Grondwateronderlast (inzijging)	
- Geen waterproblemen (3x)	
- Water meer combineren met stedenbouw	
- Brak water	

Conclusie

De meeste gemeenten hebben te maken met 1 of meer waterproblemen. De meest voorkomende problemen die genoemd worden zijn grondwateroverlast, riooloverstorten, waterkwaliteit en vervuilde waterbodems. Er zijn ook gemeenten die aangeven geen problemen te hebben.

1.2 Gemeentelijke waterplannen

Vraag: In welke fase van het beleidsvormingsproces bevindt uw gemeente zich als het gaat om het opstellen van een gemeentelijk waterplan?

Er is geen beleidsvoornemen	11 (waarvan 1 wel in voorbereiding)
Er is een beleidsvoornemen voor een waterplan	7
Er wordt een waterplan opgesteld	5
Het waterplan is in uitvoering	5
(waarvan 1 planperiode beëindigd; beleidsvoornemen voor nieuw waterplan)	

Vraag: Welke knelpunten is uw gemeente tegengekomen bij het opstellen van het waterplan?

- Personele en financiële capaciteiten.
- Er is overleg met het hoogheemraadschap over deze materie.
- Financiën.
- In tijden van bezuinigingen en steeds hogere lasten is het moeilijk gemeenteraden te overtuigen dat een waterplan nuttig kan zijn.
- Weinig link met RO; dit kan beter en dat gaat men nu doen in de gemeente.

- Er is nog niet bekend wat de consequenties van de KRW voor de gemeente zijn. Welke ambitie wordt vastgesteld, en wat zijn de kosten!
- Water bepaalt mede de omgevingskwaliteit. Er moeten meer afdelingen binnen de gemeente aan werken dan alleen de afdeling water.
- Het hoogheemraadschap wilde bagger niet meenemen in waterplan.
- Dit is regionaal opgepakt door het hoogheemraadschap.
- Capaciteit.
- Onduidelijkheid omtrent noodzaak van een waterplan in het kader van de vernieuwing van het bestemmingsplan en het GRP.
- Geen urgentie voor waterkwaliteits- en kwantiteitsbeheer Rijnland.

Conclusie

Gemeenten lopen niet gelijk op als het gaat om het uitwerken van gemeentelijke waterplannen. Er worden verschillende knelpunten bij het opstellen van het gemeentelijk waterplan genoemd. De meest genoemde is personele en financiële capaciteit. Ook wordt verschillende malen verwezen naar het waterschap, dat daar het initiatief ligt, dan wel dat daarmee overlegd wordt.

Gecombineerd met de vorige vraag kan geconcludeerd worden dat er 3 gemeenten zijn met veel waterproblemen, die geen beleidsvoornemen hebben voor een waterplan. 2 van hen zeggen echter wel er over na te denken.

1.3 Afkoppelen

Vraag: Hoeveel afgekoppeld oppervlak heeft uw gemeente gerealiseerd?

Bestaand stedelijk gebied:

0 t/m 9%	9
10 t/m 19%	4
20%	3
meer dan 20%	6
Weet niet	6

Nieuwbouw:

0 t/m 29%	1
30 t/m 59%	2
60%	2
meer dan 60%	9
100%	9
Weet niet	5

In bestaand stedelijk gebied voldoen 9 gemeenten aan de norm (20% of meer); 13 gemeenten voldoen niet en bij 6 gemeenten is het onduidelijk.

In nieuwbouwgebied voldoen 20 gemeenten aan de norm (60% of meer); 10 gemeenten realiseren zelfs 95-100%; 3 halen de norm niet en bij 5 gemeenten is het onduidelijk.

Vraag: Indien dit minder is dan de beleidsdoelen van de 4^e Nota Waterhuishouding (20% in bestaand stedelijk gebied en 60% in nieuwbouw gebieden), kunt u dan aangeven wat hiervan de redenen zijn?

- Pas in 2004 is gestart met afkoppelen in bestaand stedelijk gebied.
- Nieuwbouw is in bestaand stedelijk gebied en de gemeente is voor een belangrijk deel reeds afgekoppeld sinds 1900.
- De gemeente is momenteel bezig met het afkoppelen in bestaand stedelijk gebied naar ca 25% (nu 10%).

- Het kostenverhaal komt ten laste van de burgers, er is geen steun vanuit rijks-overheid. Het water kan nergens naartoe, er is weinig oppervlaktewater.
- Het afkoppelsysteem vergt een grote investering. Dat wordt in deze gemeente gecombineerd met grondwaterbeheersing en renovaties of reconstructies aan de riolering of aan de wegen.
- In bestaand stedelijk gebied dient beleid te worden gemaakt voor het afkoppelen.
- Er is nog geen afkoppelbeleid voor bestaand stedelijk gebied.
- Een groot deel van de gemeente is voorzien van een verbeterd gescheiden stelsel.
- In het GRP is gekozen om versneld af te voeren naar zuivering en niet afkoppelen en bergen was voor gemeente maatschappelijk gezien de beste keuze.
- Onderzoek naar afkoppelmogelijkheden in bestaand stedelijk gebied loopt nog.
- I.h.k.v. optimalisatiestudie riolering wordt uitgegaan van het afkoppelen van de riolering in een redelijk groot deel van de gemeente.
- De bodem leent zich niet of onvoldoende voor infiltratie.
- Er zijn reeds afgesloten contracten met ontwikkelaars, dit biedt te weinig ruimte.
- I.v.m. beheerbaarheid is de eis dat vanaf particulier terrein oppervlakkig wordt aangeboden.
- We zijn pas begonnen! Ik vind 6% (*in bestaand stedelijk gebied, EK*) in enkele jaren tijd al veel.
- In het najaar van 2005 wordt het GRP 2005-2009 vastgesteld. Hierin wordt beleid geformuleerd voor afkoppelen. Er is recent een afkoppelkansenkaart opgesteld.

Conclusie:

In nieuwbouww gebied wordt de afkoppelnorm over het algemeen goed gehaald. In bestaand stedelijk gebied is dit veel minder. Oorzaken voor het niet halen van de doelstelling heeft soms te maken met de kosten, soms is er nog geen beleid vastgesteld of is men er pas net mee bezig.

1.4 Stedelijke wateropgave

Vraag: Heeft uw gemeente inzicht in de hoeveelheid water die uw gemeente in 2015 moet kunnen bergen in stedelijk gebied?

• Ja	3
• Nee	18
• Geen extra waterberging nodig	6

Vraag: Zo nee, kunt u aangeven wat hiervan de reden is?

- Door de ligging in een hellend gebied en zelf kwantiteitsbeheerder geweest, heeft de gemeente zelf retentiebasins gebouwd in de gescheiden gebieden.
- Het hoogheemraadschap doet nog berekeningen.
- Niemand heeft het nog uitgerekend; dit komt in het stedelijk waterplan; gegevens nodig van waterschap?
- Er is geen transparante hoeveelheidberekening aanwezig.
- Er is gebrek aan capaciteit.
- Er is voldoende water in onze gemeente .
- De waterbeschermers hebben de gemeente buiten beschouwing gelaten (Raamplannen) vanwege sterk hellend oppervlak: model kan niet worden toegepast
- Dit is niet van toepassing in het waterplan.
- Dit gaat de gemeente nu bepalen met het hoogheemraadschap.
- Er zijn drie 'probleem' polders in de gemeente; één wordt opgelost in kader van planvorming nieuwbouw; andere twee zijn grote onderbemalingen in landelijk ge-

bied. Verder houdt het hoogheemraadschap de gemeente aan compensatie-eisen bij wijziging van verharding.

- Het hoogheemraadschap heeft het een en ander nog niet in beeld dan wel naar voren gebracht.
- Dit is opgemaakt door het hoogheemraadschap.
- De inventarisatie is gemaakt (raamplan) maar is nog niet vastgesteld (waarschijnlijk niet in stedelijk gebied).
- De gemeente is klein (circa 180 ha) en zeer stedelijk bebouwd. Tot nu nog niet aan de orde.
- Een en ander wordt binnen het op te starten waterplan nader uitgewerkt.
- Dit moet het hoogheemraadschap aangeven en dat is nog niet gebeurd.
- Dit wordt momenteel bepaald naar aanleiding van het waterplan.

Vraag: Indien nodig, op welke manieren wil uw gemeente extra water binnenstedelijk gaan bergen?

• Natuurvriendelijke oevers zodat meer bergingsruimte ontstaat	13
• Uitbreiden van wateroppervlak	12
• Realiseren van tijdelijke berging in openbaar gebied	4
• Vergroten van acceptabele peilstijging	4
• Vergroten van de afvoercapaciteit van stedelijke watergangen	4
• In onze gemeente kan het probleem beter in buitenstedelijk gebied worden opgelost	4
• Anders, nl.:	
- Waarschijnlijk geen bergingsprobleem aanwezig	
- Niet nodig: Er was voldoende berging in het watersysteem in en direct rond de bebouwing	
- Komt nog: mogelijk a) meer afkoppelen, b) verbrede watergangen, c) berging buiten bebouwde kom	
- Afkoppelen, vertragen, in ontwikkelingsplannen kansen benutten, infiltreren, 100% afkoppelen nieuw stedelijk gebied, bij herstructurering wordt 100% afgekoppeld.	
- Vegetatiedaken, (half)open verharding, hemelwater voor toiletspoeling op bedrijventerreinen	
- Ondergronds	
- Er is geen ruimte beschikbaar binnen gemeentegrenzen.	

Conclusie:

Weinig gemeenten hebben inzicht in de hoeveelheid te bergen water in stedelijk gebied. De voornaamste reden dat er nog geen duidelijk beeld bestaat, is dat het nog niet berekend is. De meeste gemeenten geven aan dat dit nog door het waterschap (al dan niet samen met de gemeente) moet worden berekend. De meeste (= 17) gemeenten zien mogelijkheden om extra water binnen stedelijk gebied te bergen. Men ziet een breed scala aan mogelijkheden. Het meest genoemd worden natuurvriendelijke oevers zodat meer bergingsruimte ontstaat (13 x) en het uitbreiden van het wateroppervlak (12 x). 4 gemeenten geven aan dat het probleem beter buitenstedelijk opgelost kan worden.

1.5 Basisinspanning

Vraag: Met hoeveel procent heeft uw gemeente de vuilemissie door riooloverstorten inmiddels teruggebracht?

• 0 t/m 29%	9
• 30 t/m 49%	1

• 50 %	7
• meer dan 50%	2
• m.i.v. 2006 minstens 50%	1
• weet niet	4

Van de 28 gemeenten geven er 10 aan de basisinspanning te hebben gerealiseerd (50% of meer). Van de 28 gemeenten hebben 10 gemeenten de vuilemissie met minder dan 50% gereduceerd, waarvan 9 gemeenten zelfs met minder dan 30%.

4 Gemeenten geven aan het percentage niet te weten en 4 gemeenten hebben het antwoord niet ingevuld.

Vraag: Indien dit lager is dan 50%, wat is hiervan de reden?

- De gemeente heeft 2 overstorten uit gemengde stelsels naar bergingsbassins. Een stelsel is absoluut, dus géén overstort naar oppervlaktewater. Het andere stelsel heeft meer dan 9mm berging (incl. bassin)
- Pas in 2004 is er een akkoord met hoogheemraadschap gesloten over basisinspanning/waterkwaliteitsspoor.
- De gemeente is nu in gesprek met de waterbeheerder; bezig om eraan te voldoen. De bergbezinkbassins worden dit jaar nog gebouwd.
- Er is extra onderzoek gedaan in het kader van het waterkwaliteitsspoor – nu gaat uitvoering starten.
- We zijn volop bezig met afkoppeling.
- Onevenredig hoge maatschappelijke kosten.
- De rioloptimalisatiestudie is onlangs afgerond.
- De basisinspanning wordt met een mix van voorzieningen gehaald (streven is 2007).
- De gemeente wil dit met afkoppelen bereiken: de realisatie van afkoppelen in stedelijk gebied is complexer dan de gemeente eerst ingeschat had.
- Eerst worden de aansluitingen buitengebied gerealiseerd, daarna het beperken van overstorten en de bouw van randvoorzieningen.
- Nog niet alle maatregelen zijn uitgevoerd. Een tussenstand in % uitgedrukt is bij ons niet bekend. Dat wil zeggen dat er niet aan is gerekend.
- De samenhang tussen de basisinspanning en het realiseren van de gewenste waterkwaliteit ontbreekt.
- De uitvoering moet nog starten na het afrondingsoverleg.
- Beperking van budget. Economische structuurverbetering is belangrijker dan milieu.
- We zijn druk bezig verbetering te realiseren. Rond 2010 gereed.
- In het kader van de rioloptimalisatiestudie wordt uitgegaan van het afkoppelen van de riolering in een redelijk groot deel van de gemeente.
- Gezamenlijke ontwikkeling met het hoogheemraadschap, afstemmen op elkaars beleid.

Samenvatting van de bovenstaande opsomming:

• Bezig met uitvoering:	7
• Studie bezig of afgerond:	2
• Overleg met waterschap afgerond; uitvoering moet nog starten:	3
• Overleg met waterschap nog niet afgerond:	1
• Kosten:	2
• Wil gemeente halen met afkoppelen en dat is complexer dan gedacht:	1
• Ontbreken samenhang tussen basisinspanning en gewenste waterkwaliteit:	1

Vraag: Wanneer verwacht u dat uw gemeente aan de basisinspanning zal voldoen?

2005	9
2006 – 2007	5
2008 – 2010	7
2011 – 2015	6
Later dan 2015	0
Weet niet	1

Vraag: Zijn er in uw gemeente nog risicovolle riooloverstorten?

Vijf gemeenten geven aan risicovolle overstorten te hebben:

1 overstort	3
2 overstorten	1
5 overstorten	1

Conclusie:

Van de geënquêteerde gemeenten voldoen de meeste (18) pas na 2005 aan de basisinspanning; 6 pas tussen 2011-2015. Van de ondervraagde gemeenten die nog niet aan de basisinspanning voldoen zeggen er 7 bezig te zijn met uitvoering, 7 zijn nog bezig met studie, hebben onlangs overleg met waterschap hierover afgerond of zijn daar nog mee bezig. 2 gemeenten noemen de kosten een probleem. Zelfs de risicovolle overstorten zijn nog niet overal gesaneerd.

1.6 Bagger

Vraag: Bestaat er binnen uw stedelijk gebied een baggerprobleem?

• Ja, het betreft onderhoudsbagger	18
• Ja, het betreft saneringsbagger	5
• Nee (waarvan 1 erbij vermeld: er is een uitvoerbaar baggerplan)	5
• Weet niet	3

Vraag: Heeft uw gemeente voldoende budget gereserveerd voor baggerwerkzaamheden?

• Ja	16
• Nee	10
- Dit is een taak/ plicht van het hoogheemraadschap	
- Onderhoud stedelijk water is in 1996 overgedragen aan het waterschap	

Vraag: Maakt uw gemeente gebruik van de stimuleringsregeling voor baggerwerkzaamheden in stedelijk gebied van het rijk?

• Ja	13
• Nee	11
• Onbekend; er is wel een bijdrage van het hoogheemraadschap	

Vraag: Heeft uw gemeente voldoende depotruimte voor het (tijdelijk) opslaan van bagger?

• Ja	11
• Nee	15
- Dit wordt verwacht in 2008	
- Hier wordt aan gewerkt in samenwerking met het hoogheemraadschap	

Vraag: Welke knelpunten ervaart u bij het oplossen van het baggerprobleem?

- DWR lost "saneringsbagger" probleem op. Vóór de overdracht van de oppervlaktewateren heeft de gemeente alle wateren gebaggerd.

- Depotruimte (inmiddels opgeloot)
- Het hoogheemraadschap baggert, zet de specie op ecologische oevers...
- Tekort aan depotruimte en de te maken kosten
- Geen (6 x)
- Coördinatie met het hoogheemraadschap
- Beperking van het budget. Het verbeteren van de economische structuur is belangrijker dan het milieu.
- Het invullen van de vervangende ontvangstplicht; Stedelijk water is overgedragen aan het waterschap; Burgers van de gemeente betalen ingezetene belasting; Baggerdepots zijn beschikbaar. Desondanks verwacht het hoogheemraadschap een bijdrage in de verwerking van bagger.
- Gemeente is niet overal aanliggend eigenaar en het is budgettair ondoenlijk om op particulier terrein de kosten te dragen. Alleen het hoogheemraadschap kan via de keur de kosten verhalen.
- De afzet van baggerspecie.
- Depotruimte en personele capaciteit.
- Onduidelijkheid omtrent overname stedelijk water en financieel.
- Locaties zijn nog niet definitief vastgesteld (zoekgebied).
- Milieu of sanering.
- Opslag slib (o.a. procedures) en kosten.
- Financiën/ opslag.

Een aantal gemeenten geeft bij deze vragen aan dat het hoogheemraadschap nu de beheerder is van de watergangen en dat deze nu verantwoordelijk is voor het baggeren; in sommige gemeenten is nu onduidelijkheid over de overname van het stedelijk water.

Conclusie:

Bagger, met name onderhoudsbagger, is voor veel gemeenten een probleem. De belangrijkste knelpunten betreffen: gebrek aan depotruimte / opslag (15 gemeenten zeggen niet voldoende depotruimte te hebben), financiële knelpunten (10 gemeenten zeggen niet voldoende budget te hebben gereserveerd) en afspraken met het waterschap (wordt 4 x genoemd bij de open vraag naar knelpunten).

1.7 Samenwerking

Vraag: Heeft u aanbevelingen voor de taken / werkzaamheden van de Provincie, zodat de gemeente haar watertaken beter kan uitvoeren?

- Duidelijk vastleggen van verantwoordelijkheden, ook financieel (3x); er wordt langs elkaar heen gewerkt.
- Duidelijkheid omtrent grondwater (1x). De provincie moet zich sterker profileren als beheerder en beschermer van het grondwater (1x)
- Bijdrage voor afkoppelen en waterberging lospeuteren bij het rijk (1x); Zorgen voor wet en regelgeving ten aanzien van het afkoppelen, zodat particulieren verplicht kunnen worden om mee te werken (1x).
- Oplossingen moeten integraler:
  - Kansen op gebied van RO benutten, bijv. door functies te combineren
  - Provincie /rijk stapt per deelgebied naar gemeente, terwijl daar alles bij elkaar komt.
  - Het bijzetten van pompen (als oplossing voor wateropgave als gevolg van de klimaatverandering) kost energie, dit draagt juist bij aan klimaatverandering = dweilen met kraan open.
- Komen met een gebiedsvisie.

- Regierol beter vervullen (2x). Van een regierol is nog niets te merken. Watertaken zijn opgepakt door het waterschap en gemeenten.
- Goed overleg is het halve werk.
- Zie 'baas in eigen buis' van VNG.
- Nee, geen aanbevelingen. De locale overheid weet het best wat zij op lokaal gebied doet.
- Niet mee bezig, geen ervaring met provincie qua uitvoering, geen zicht op wat provincie kan doen.

Vraag: Heeft u aanbevelingen voor de taken/werkzaamheden van het waterschap, zodat de gemeente haar watertaken beter kan uitvoeren?

- Duidelijk vastleggen van verantwoordelijkheden, ook financieel (1x); duidelijke taakverdeling – er wordt langs elkaar heen gewerkt (1x), stimuleren van financieringsmogelijkheden eventueel verdeling van taken / opdracht tussen gemeente en het waterschap (1x)
- Transparante berekeningswijze van de benodigde waterhoeveelheden (1x) en vlot komen met de stedelijke wateropgave (1x).
- Verantwoordelijkheid van het waterschap vertalen in maatregelen.
- Meer focussen op lokale problemen in plaats van alleen aandacht voor WB21.
- Waterschap vervult haar plicht naar particuliere eigenaren en hun slootdiepte te handhaven, onvoldoende.
- Efficiëntere vergunningverlening (1 project betekent 4 x goedkeuring)
- Goed overleg is het halve werk.
- Overname c.q. met samenwerking van baggeren in stedelijk gebied. Lasten verdelen over alle ingezetenen, zodat niet de aanliggende eigenaren de baggerkosten dienen te betalen.
- Eenduidig en helder beleid.
- Controle van waterkwantiteit en kwaliteit.
- Goed luisteren naar gemeenten met ervaring.
- Genuanceerd omgaan met kabinetsstandpunten.
- Meer integraal naar water kijken. Nu is het verkokerd. Meer overleg over integraal, stedelijk waterplan versterkt de samenwerking.
- Samenwerking met waterschap is (zeer) goed (2x) goed en voldoende overleg (1x).

Vraag: Zijn er nog belangrijke opmerkingen over het waterbeheer in uw stedelijk gebied die u hierboven nog niet hebt kunnen maken?

- Belangrijk is het terugdringen van stedelijke emissie naar grond- en oppervlaktewater.
- 100% afkoppelen introduceert milieuproblemen in een stelsel dat nu aan basisinspanning en waterkwaliteitsspoor voldoet.
- Hoe los je grondwaterproblematiek op particuliere percelen op (financieel)? (1x); Invoering verbreed rioolrecht moet op agenda; bestrijding grondwateroverlast nog onderbelicht.
- Snelheid maken met de overdracht van het stedelijk water.
- Financiering is groot probleem; afkoppelplan heeft prioriteit ten aanzien van het vergroten van de berging (bassins). Uitstel datum is nog onzeker. De combinatie met vervanging rioolstelsel levert planning op over meerdere jaren.
- Leg niet alle kosten op bordje van de gemeenten: basisinspanning, afkoppelbeleid, grondwaterbeleid, berging, sanering, overstorten, enz.
- Waterschap zou zelf planontwerper in dienst moeten nemen om projecten te ondersteunen; veel stedenbouwkundiger denken

- Water is niet alleen een probleem, maar ook een kans voor de koppeling van water en recreatief gebruik; water kan ook opbrengsten genereren.
- Doorvertaling van de ontwikkelingen in het beheer van stedelijk water van beleid naar uitvoering (peil en keur besluiten) vindt te traag plaats. Daardoor ontstaan onnodige discussies (ontwikkelingen >> afspraken tussen VNG en UvW alsmede richtlijnen van het rijk)
- Toevloed aan werkzaamheden voor dit onderwerp stijgt onrustbarend
- De doorstroming in stedelijk gebied wordt gestremd door te kleine duikerprofielen en baggerachterstand. Plan maken met waterschap en eigenaren om duikers te vergroten.
- De gemeente gaat samen met het waterschap een startnotitie schrijven om eventueel meerwaarde van een waterplan aan te tonen/ in kaart te brengen. Ze zijn tevens in overleg over de start van een 'waterbank'.
- Uitstel van de einddatum is nog onzeker. Combinatie met vervanging rioolstelsel levert planning op over meerdere jaren.

Conclusie:

Hoewel lang niet alle gemeenten opmerkingen maken bij de vragen over samenwerking, rolt er toch een hele lijst met aanbevelingen voor provincie en waterschap, samenwerking tussen partijen, en zorgpunten uit.

De belangrijkste hebben betrekking op:

- Er is onduidelijkheid over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden versus de behoefte aan integraliteit. Wie is verantwoordelijk voor wat; ook financieel.
- Financiering van alle opgaven.
- Grondwateroverlastproblemen.
- Meer integraliteit / visie nodig.

2 De interview-verslagen

Naar aanleiding van de enquêtes 'Water In De Stad' zijn er interviews gehouden met vier gemeenten en twee waterbeheerders. Tijdens de interviews zijn eerst de waterproblemen besproken waar de betrokkenen mee kampen en vervolgens de uitvoeringsopgaven waaraan de gemeenten en waterbeheerders moeten voldoen. Aangezien de geïnterviewden anonimiteit is toegezegd, zijn de interviews zodanig verwerkt, dat de uitspraken zo min mogelijk te herleiden zijn.

2.1 Waterproblemen

Grondwateroverlast

Genoemde problemen met de grondwateroverlast zijn:

- Een bepaalde wijk ligt in een niet bemalen gebied en is in de jaren 70 gebouwd, toen er nog minder regen viel. Nu er meer regen valt is er dikwijls grondwateroverlast.
- Een gemeente heeft te maken met een hellend gebied van duinen naar polder, met een verval van 10 meter. Ook hier is er bij de bouw nooit rekening gehouden met water, waardoor er nu veel grondwateroverlast is.

Een gemeente heeft voor het oplossen van de grondwateroverlast gekozen voor een drainerend hemelwaterriool. Zo wordt het grondwaterprobleem en het overstortprobleem opgelost.

Grondwaterkwaliteit

Genoemde grondwaterkwaliteitsproblemen zijn:

- Een gemeente kampt met lekke riolen en met veel lekke putjes op particulier terrein.
- Bij infiltratieprojecten wordt vervuild water in de bodem geïnfiltreerd, bijvoorbeeld het afvalwater van een donkere kamer of het (mogelijk toekomstige) effluent van een MBR
- Oude bodemsaneringslocaties zorgen voor vervuiling van het grondwater
- Er zit van nature arseen in het grondwater

Regenwateroverlast

Genoemde problemen zijn:

- Bij hevige regenbuien kunnen de riolen de waterafvoer niet aan. Bij een gemengd stelsel komt de inhoud van het gemengde riool dan op straat. De gemeente heeft het beleid om af te koppelen en te infiltreren.
- Water bergen in het gebied is niet mogelijk, omdat het een hellend gebied betreft.
- Door hoogwaterdruk in de riolen staat er water in de kelders van het ziekenhuis

Waterkwaliteit

Waterkwaliteitsproblemen die genoemd zijn:

- Foute aansluitingen bij particuliere woningen, vaak zonder dat de bewoners er zelf weet van hebben. Het opsporen en het herstel van deze aansluitingen gaat erg langzaam.
- Riooloverstorten. Een gemeente heeft 32 riooloverstorten die frequent overstorten. In de weinige waterlopen die er zijn ligt een dikke laag slib: bij de minste of geringste regenbui is er een probleem.
- Vervuiling door de tuinbouw, met name met nitraten, fosfaten en bestrijdingsmiddelen.

- Er is onduidelijkheid over de gevolgen van de KRW voor het stedelijk gebied.

Verdroging

Hoewel de verdroging eigenlijk een probleem is van het hoogheemraadschap is het volgende probleem gesignaleerd door een gemeente:

- Het kwelwater is de afgelopen tijd afgenomen en er is gebiedsvreemd water ingelaten. Hierdoor is dus ook de kwaliteit verslechterd.

Vervuilde waterbodems

Genoemde problemen met het saneren van vervuilde waterbodems zijn:

- Problemen met een aannemer, die het niet eens is met de afgegeven opdracht.
- Er is weliswaar geld beschikbaar, maar er zijn problemen met het waterinrichtingsplan.
- Er zijn problemen met een lastige grondeigenaar.
- Sinds het stedelijk waterbeheer in 1995 is overgedragen aan het hoogheemraadschap is er veel onduidelijkheid over de taakverdeling bij de baggerwerkzaamheden. Met name over de ontvangstplicht van de baggerspecie, maar ook over het beheer van taluds en oevers.

Bestrijdingsmiddelen

Alle geïnterviewde gemeenten geven aan weinig of geen chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken. Bij één gemeente werkt dit naar volle tevredenheid, al vinden sommigen binnen de gemeente het gebruik van de alternatieven te duur. Een andere gemeente heeft veel proeven gedaan met branden/borstelen/ etc, maar met tegenvallende resultaten. Nu gebruiken ze een combinatie van methoden, waaronder ook bestrijdingsmiddelen.

Problemen die ze tegenkomen zijn:

- Niet alleen de gemeente, ook burgers kunnen uiteraard chemische middelen gebruiken. Een gemeente heeft onderzoek gedaan en vond allerlei vreemde bestrijdingsmiddelen die zij zelf niet gebruikte.
- Hoewel er niet mag worden gespoten in grondwaterbeschermingsgebieden, betrapt de gemeente af en toe mensen die dat wel doen.
- Een waterbeheerder constateert dat steeds meer gemeenten weer overstappen van milieuvriendelijke alternatieven naar chemische bestrijdingsmiddelen, terwijl de waterbeheerders daar moeilijk iets aan kunnen veranderen.

Bouwmaterialen

Drie gemeenten hebben het duurzaam bouwen vastgesteld in hun beleid. Problemen die zij hierbij ondervinden zijn:

- De woningbouwsector houdt zich in de praktijk aan de wet, maar wil niet verder gaan, terwijl de gemeente dit wel wil. De gemeente heeft dan onvoldoende middelen ter beschikking om het gebruik van zware metalen tegen te gaan. De materialen zijn immers gewoon toegestaan en het Bouwbesluit en het Landelijk Pakket Duurzaam Bouwen geven hiervoor geen oplossing.
- De geïnterviewde heeft onvoldoende kennis over de naleving van het beleid.
- De handhavers binnen de gemeente geven geen prioriteit aan de controle op duurzaam bouwen.
- Een gemeente geeft aan, dat er bij grotere bouwplannen een milieuoverleg is, waarbij de gemeente de bouwer adviseert. Het dubbele beleid kan echter niet wettelijk afgedwongen worden.

2.2 De uitvoering van het waterbeheer

Het Waterplan

Drie gemeenten beschikken reeds over een waterplan, waarvan een beleidsvoornemens heeft voor een nieuw plan. Een andere gemeente is bezig met het opstellen van een waterplan, in samenwerking met twee andere gemeenten.

Problemen bij het opstellen van een waterplan zijn:

- Beperkte ambtelijke capaciteit.
- Het vertrek van deskundig personeel binnen de gemeente.
- Beperkt bestuurlijk draagvlak voor het maken van een waterplan, soms door onwetendheid.
- Vooral in een gebied met meerdere functies (bijvoorbeeld stedelijk gebied met cultuurhistorische waarden en industrieel gebruik) kost het heel veel afstemming (m.n. intern) en klankborden om overeenstemming te krijgen.
- Het hoogheemraadschap wil het baggerprobleem niet meenemen in het waterplan.
- Als een gemeente een plan maakt voor herstructurering, dan is er veel aandacht voor groen en water. Maar zodra het op de financiering aankomt, sneuvelen groen en water als eerste weer.
- Volgens een waterbeheerder moeten waterplannen niet alleen op waterkwantiteit zijn gericht, maar integraal. Aan een waterplan moet een ruimtelijke visie worden gekoppeld en ook duurzaamheid moet centraal staan.
- Ook zouden veel waterplannen meer operationele plannen moeten bevatten en niet alleen een visie.

Het afkoppelen

Een gemeente geeft aan dat zij reeds voor een belangrijk deel is afgekoppeld sinds 1900. Voor het afkoppelen in de bestaande bouw is de gemeente afhankelijk van de burgers. Zij moeten zelf een infiltratievoorziening aanleggen. Hiervoor kunnen ze een subsidie ontvangen van het hoogheemraadschap. Bij verbouwingen wordt afkoppelen min of meer verplicht gesteld. Dit kan formeel niet, maar zo wordt het wel gebracht. Qua bestrating koppelt de gemeente vooral woonstraten af, niet de drukke wegen.

Problemen

- Er is onduidelijkheid over de mogelijke grondwatervervuiling door het infiltreren van regenwater en over de maatregelen die hiervoor genomen moeten worden.
- Het afkoppelen kost de gemeenten handen vol geld, terwijl de baten op termijn voor het hoogheemraadschap zijn. Er is behoefte aan het verrekenen van kosten en baten.
- Aangezien in het NBW is vastgesteld, dat de initiatiefnemer moet betalen, vreest een gemeente dat de waterbeheerder terughoudend is met het nemen van initiatieven.
- Regenwater kan vrijwel nergens infiltreren. Het moet naar het oppervlaktewater worden geleid met lange buizen.

Volgens een waterbeheerder is het een dogma dat er in bestaand stedelijk gebied niet meer dan 20% kan worden afgekoppeld. Gemeenten zouden tot veel hogere percentages kunnen komen door eigen gebouwen af te koppelen en door afspraken te maken met woningbouwcorporaties en bedrijventerreinen. Het moet dan wel op de gemeentelijke agenda staan.

De stedelijke wateropgave

Eén gemeente geeft aan geen wateropgave te hebben, al heeft het een half jaar discussie gekost voor deze conclusie is getrokken. Maar om inlaten te voorkomen gaat men water

meer vasthouden. Buiten het landbouwgebied wordt het peil 5 cm verhoogd. In natuurgebieden wordt het peil met 50 cm verhoogd.

Een andere gemeente heeft zulke grote wateroverlastproblemen dat de wateropgave wel groot moet zijn. Toch is deze nog niet berekend. Dit komt omdat het model van het hoogheemraadschap niet geschikt is voor hellende gebieden. Nu wordt de opgave met een ander (sobek) model berekend.

Volgens een waterbeheerder zijn de stedelijke wateropgaven in globale zin wel bekend, maar niet gedetailleerd. Volgens de waterbeheerder zijn zij zelf verantwoordelijk voor het oplossen van de wateropgave en niet zozeer de gemeenten. Ze vinden het dan ook niet noodzakelijk dat alle gemeenten een waterplan hebben. In hun werkingsgebied worden de problemen met wateroverlast vooral kleinschalig en buitenstedelijk opgelost. Andere hoogheemraadschappen ontkomen waarschijnlijk niet aan grootschaliger oplossingen en rekenen de opgave wel door voor het stedelijk gebied.

De basisinspanning

Een gemeente heeft een absoluut rioolstelsel en heeft dus geen overstorten op buitenwater. Na een lange discussie is besloten, dat er een verbeterd gescheiden stelsel moet komen. Er gaat géén regenwater naar de zuivering, omdat de zuiveringsefficiëntie dan daalt en dat is waarschijnlijk een grotere belasting van het oppervlaktewater dan het rechtstreeks lozen van het regenwater.

Een andere gemeente loopt achter bij het realiseren van de basisinspanning. Deze wil aan de basisinspanning voldoen door middel van randvoorzieningen (bergbezinkbassins) en afkoppelen. Het hoogheemraadschap heeft de gemeente tot 2008 de tijd gegeven voor het aanleggen van een centrale randvoorziening. Het afkoppeltraject zal tot 2020 lopen en wordt gekoppeld aan de renovatie van het riool. De Inspectie voor de Volksgezondheid heeft de gemeente meermaals aangespoord om meer werk te maken van de basisinspanning. Ten aanzien van de risicovolle overstorten heeft de gemeente lange tijd niets ondernomen, ondanks brieven van het hoogheemraadschap. Deze ging echter niet overging tot sanctionering. De gemeente heeft officieel 1 risicovolle overstort.

Een andere gemeente heeft nog helemaal niets uitgevoerd van de basisinspanning en is nog steeds bezig met de aanvraag van een WVO-vergunning om op het rijkswater te lozen. Dit duurde zolang, omdat de gemeente niet inzichtelijk kon maken wat de vuiluitwerp was. RWS heeft haar houding nu versoepeld. Hoewel de gemeente aanvankelijk de WVO-vergunning zou krijgen wanneer werd voldaan aan de basisinspanning, krijgt de gemeente nu een vergunning als het GRP en daarmee de vuiluitwerp is vastgesteld.

Om grondwateroverlast in een wijk te voorkomen, heeft een gemeente een drainerend hemelwaterriool aangelegd. Zo wordt het grondwaterprobleem en het overstortprobleem opgelost. De financiering hiervan gebeurt uit het rioolrecht, waarmee de gemeente vooruit loopt op het verbrede rioolrecht. Hoewel het officieel niet mag, heeft niemand er opmerkingen over gemaakt.

Volgens een waterbeheerder is het maar de vraag in hoeverre de doelstellingen van de basisinspanning zo interessant zijn. Je zou meer moeten kijken naar wat het ontvangende water kan hebben dan naar het 'domweg' terugbrengen van de vuiluitwerp met 50%.

Er wordt een spanningsveld geconstateerd tussen de inspectie van Rijkswaterstaat en bepaalde hoogheemraadschappen. Deze laatste zijn nogal eens geneigd om vertraging van de basisinspanning te tolereren, wanneer de betreffende gemeente de oplossing van de over-

storten zoekt bij het afkoppelen. De inspectie houdt echter vast aan de bestaande deadlines voor de basisinspanning.

Samenwerking met :

De Provincie

Over het algemeen stellen de gemeente dat ze veel zelf uit moeten zoeken en weinig regie ervaren van de provincie. Van de provincie verwachten zij onder meer dat zij:

- Meer regie voert ten aanzien van het grondwaterbeheer, met name de relatie tussen de kwantiteit en kwaliteit. Vooral als het gaat om de kwaliteit van infiltratiewater.
- Meer regie voert bij het stimuleren van de verbetering van de waterkwaliteit. Bij invoering van maatregelen is stimulans nodig, financiële middelen.
- Samen met het rijk regels en normen vaststelt en lagere overheden daaraan houdt, in plaats van het formuleren van normen over te dragen naar de hoogheemraadschappen.
- Een grotere (financiële) rol speelt bij de verbetering van de ecologie en de recreatie, bijvoorbeeld bij het op diepte brengen van sloten.
- Zich bij het rijk inzet voor een rijksbijdrage voor het afkoppelen.
- Meer regie voert op het gebied van baggerspecie.

Het hoogheemraadschap

- Een gemeente vindt dat het hoogheemraadschap meer moet luisteren naar gemeenten met ervaring. Nu heeft het hoogheemraadschap dikwijls een arrogante houding en doet (bijvoorbeeld bij het opstellen van het Waterbeheersplan) alsof ze alles beter weet. De gemeente moet dan weer met contra-expertise komen. De gemeente stelt voor ombudsman aan te stellen tussen gemeenten en het hoogheemraadschap.
- Een gemeente geeft aan dat het hoogheemraadschap de gemeentegrens niet over durft. Het hoogheemraadschap zou teveel aandacht hebben voor de hoofdadere en zich met name richten op het bedenken van regels: basinspanning, WVO vergunning; zijn ze meer politieagent. Nu het hoogheemraadschap het stedelijk waterbeheer heeft overgenomen zou deze zelf meer verantwoordelijkheid voor stedelijk gebied moeten nemen.
- Voor wat betreft de samenwerking rond de watertoets, geeft een gemeente aan dat het wateradvies van het hoogheemraadschap eigenlijk te beknopt is, zodat er teveel van de gemeenten wordt gevraagd.
- Bij het overnemen van stedelijk waterbeheer door het hoogheemraadschap zijn goede afspraken tussen gemeente en hoogheemraadschap nodig.
- Rijkswaterstaat wordt door gemeenten en andere overheden dikwijls als waterbeheerder over het hoofd gezien.

3 Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de enquête en de interviews zijn problemen gesignaleerd waar gemeenten tegenaan lopen. Deze hebben geleid tot enkele conclusies en aanbevelingen die hieronder zijn weergegeven.

Kostenverdeling

Gemeenten hikken aan tegen de hoge kosten van afkoppelen; dit willen gemeenten niet alleen op zich nemen, temeer daar de baten (op termijn) bij de waterschappen liggen (goedkopere zuivering).

Het zou goed zijn als ook andere overheden (waterschappen) bij zouden dragen aan de financiering van het afkoppelen.

Controle op doelstellingen

Vooraf opgeven als het afkoppelen in bestaand stedelijk gebied, het realiseren van de basisinspanning en het saneren van (risicovolle) overstorten lopen sterk achter in de uitvoering. Uit het onderzoek bleek, dat veel gemeenten niet doeltreffend aangespoord worden om hun doelstellingen op tijd te halen. Dat moeten de verantwoordelijke overheden zich aantrekken.

Het hoogheemraadschap en de provincie zouden strenger moeten zijn bij de controle op de uitvoering van deze opgaven. De Kaderrichtlijn Water kan worden aangegrepen om meer druk uit te oefenen.

De regierol ontbreekt

De verschillende overheden moeten, onder meer in gemeentelijke waterplannen, duidelijke afspraken maken over waar welke verantwoordelijkheden liggen. Daarbij is het van groot belang goed met elkaar te communiceren. De Provincie mag in een aantal gevallen haar regierol prominenter oppakken.

Alle gemeenten een waterplan

Volgens het NBW moeten gemeenten en waterschappen voor de eerste helft van 2006 gemeentelijke waterplannen opstellen, voorzover dit tenminste uit oogpunt van de wateroverlastproblematiek door partijen noodzakelijk wordt gevonden. Milieufederatie Noord-Holland en Reinwater vinden dit te vrijblijvend geformuleerd en vinden dat alle gemeenten een integraal waterplan moeten opstellen, tenzij er goede redenen zijn om het niet te doen. In een waterplan kan het beleidsterrein water immers met andere beleidsterreinen (bv ruimtelijke ordening) worden gekoppeld en kunnen afspraken tussen gemeenten en waterschappen duidelijk worden vastgelegd. De Provincie zou het opstellen van gemeentelijke waterplannen meer mogen stimuleren.

Bewustwording bij het gemeentelijk bestuur

Het is nog onvoldoende bij gemeentelijke politici doorgedrongen dat ook zij een belangrijke verantwoordelijkheid hebben als het gaat om waterbeheer. De Provincie kan hierin een belangrijke rol spelen. Ook Reinwater en de Milieufederatie Noord-Holland willen dit oppakken en zich vaker richten tot wethouders en gemeenteraadsleden.

Afkoppelen in bestaand gebied

Gemeenten geven dikwijls aan dat ze in bestaand stedelijk gebied niet aan de beleidsdoelstelling van 20% afkoppelen voldoen, aangezien ze weinig grip hebben op de particuliere terreinen en ze voor het openbaar terrein afhankelijk zijn van geplande renovaties of her-

steltrajecten. Volgens een waterbeheerder is dit een dogma, aangezien de gemeente een groot percentage afgekoppeld stedelijk gebied kan realiseren door haar eigen gemeentelijke gebouwen af te koppelen, door afspraken te maken met woningbouwcorporaties en door afkoppelen te stimuleren op bedrijventerreinen.

Gemeenten moeten zich bewust zijn, dat ze op deze wijze toch een redelijk percentage afgekoppeld gebied kunnen realiseren. De provincie zou hen kunnen stimuleren deze taak met verantwoordelijkheid op te pakken.

4 Bijlagen

4.1 Bijlage 1 – Enquête Stedelijk Waterbeheer

1. Even kennis maken

Naam gemeente : .....

Naam contactpersoon : .....

Telefoonnummer : .....

E-mail : .....

Welke waterproblemen spelen er in uw gemeente?

- 0 Grondwateroverlast
- 0 Regenwateroverlast op straat
- 0 Oppervlaktewater dat buiten oevers treedt
- 0 Riooloverstorten
- 0 Problemen met waterkwaliteit
- 0 Verdroging
- 0 Vervuilde waterbodems
- 0 Overig, namelijk.....

2. Gemeentelijke waterplannen

In het Nationaal Bestuursakkoord Water is afgesproken dat gemeenten gemeentelijke waterplannen opstellen. Zij stellen deze plannen op met de waterschappen, voor zover de gemeente en het waterschap dat uit het oogpunt van tenminste de wateroverlast samen noodzakelijk vinden.

In welke fase van het beleidsvormingsproces bevindt uw gemeente zich als het gaat om het opstellen van een gemeentelijk waterplan?

- 0 Er is geen beleidsvoornemen voor een gemeentelijk waterplan
- 0 Er is een beleidsvoornemen om een gemeentelijk waterplan op te stellen
- 0 Het gemeentelijk waterplan wordt nu opgesteld
- 0 Het gemeentelijk waterplan is inmiddels vastgesteld, maar nog niet in uitvoering
- 0 Het gemeentelijk waterplan is vastgesteld en in uitvoering

Welke knelpunten is uw gemeente tegengekomen bij het opstellen van het waterplan?

.....
.....
.....

3. Afkoppelen

Het afkoppelen van regenwater betekent dat het regenwater niet langer via het (vuilwater)riool wordt afgevoerd. Dit heeft als voordelen dat riooloverstortingen worden verminderd, de efficiëntie van de zuiveringsinstallatie wordt verbeterd en (bij infiltratie in de bodem) de verdroging afneemt.

Hoeveel afgekoppeld oppervlak heeft uw gemeente gerealiseerd?

..... % in bestaand stedelijk gebied
..... % in nieuwbouw

Indien dit minder is dan de beleidsdoelen van de 4^e Nota Waterhuishouding (20% in bestaand stedelijk gebied en 60% in nieuwbouw gebieden), kunt u dan aangeven wat hiervan de redenen zijn?

.....
.....
.....

4. Stedelijke wateropgave

Het Nationaal Bestuursakkoord Water bevat een groot aantal afspraken tussen overheden om ervoor te zorgen dat het watersysteem in 2015 op orde is. Het waterschap moet hiervoor de mogelijke wateroverlast voor bestaande en nog te ontwikkelen stedelijke oppervlaktewatersystemen in beeld brengen. Op basis hiervan wordt een maatregelenpakket samengesteld om wateroverlast in de toekomst te voorkomen, inclusief de daarbij behorende kosten. Dit wordt de stedelijke wateropgave genoemd. Concreet betekent dit dat de benodigde ruimte voor water (m²) en omvang van de berging (m³) wordt berekend.

Heeft uw gemeente inzicht in de hoeveelheid water die uw gemeente in 2015 moet kunnen bergen in stedelijk gebied?

- ja, namelijk ..... m² / ..... m³
 er is geen extra berging nodig
 nee, daar hebben we geen zicht op

Zo nee, kunt u aangeven wat hiervan de reden is?

.....
.....

Indien nodig, op welke manieren wil uw gemeente extra water binnenstedelijk gaan bergen?

- natuurvriendelijke oevers zodat meer bergingsruimte ontstaat
 uitbreiden van wateroppervlak
 realiseren van tijdelijke berging in openbaar gebied
 vergroten van acceptabele peilstijging
 vergroten van de afvoercapaciteit van stedelijke watergangen
 in onze gemeente kan het probleem beter in buitenstedelijk gebied worden opgelost
 anders, nl. ....

Hoeveel bergingscapaciteit heeft u inmiddels gerealiseerd?
..... m² / ..... m³

5. Basisinspanning

Volgens de basisinspanning moeten alle gemeenten de vuilemissie door riooloverstorten met 50% terugbrengen ten opzichte van 1985.

Met hoeveel procent heeft uw gemeente de vuilemissie door riooloverstorten inmiddels teruggebracht?

Met .....%

Indien dit lager is dan 50%, wat is hiervan de reden?

.....
.....
.....

Wanneer verwacht u dat uw gemeente aan de basisinspanning zal voldoen?

- 0 2005
- 0 2006 – 2007
- 0 2008 – 2010
- 0 2011 – 2015
- 0 later dan 2015

Zijn er in uw gemeente nog risicovolle riooloverstorten?

- 0 Ja, namelijk ..... (aantal)
- 0 nee

6. Bagger

Bestaat er binnen uw stedelijk gebied een baggerprobleem?

- 0 ja, het betreft onderhoudsbagger
- 0 ja, het betreft saneringsbagger
- 0 nee

Heeft uw gemeente voldoende budget gereserveerd voor baggerwerkzaamheden?

- 0 ja
- 0 nee

Maakt uw gemeente gebruik van de stimuleringsregeling voor baggerwerkzaamheden in stedelijk gebied van het rijk?

- 0 ja
- 0 nee

Heeft uw gemeente voldoende depotruimte voor het (tijdelijk) opslaan van bagger?

- 0 ja
- 0 nee

Welke knelpunten ervaart u bij het oplossen van het baggerprobleem?.....

.....

Samenwerking

Heeft u aanbevelingen voor de taken / werkzaamheden van de Provincie, zodat de gemeente haar watertaken beter kan uitvoeren?

.....
.....
.....

Heeft u aanbevelingen voor de taken/werkzaamheden van het waterschap, zodat de gemeente haar watertaken beter kan uitvoeren?

.....
.....
.....

Zijn er nog belangrijke opmerkingen over het waterbeheer in uw stedelijk gebied die u hierboven nog niet hebt kunnen maken?

.....
.....
.....

En tenslotte...

Stichting Reinwater en de Milieufederatie Noord-Holland willen op basis van de enquêteresultaten enkele interviews houden om meer inzicht te krijgen in de knelpunten. Dit interview zal ongeveer één uur in beslag nemen.

Bent u bereid om mee te werken aan een dergelijk interview?

- ja, dat wil ik wel
 nee, liever niet

Kleine attentie!

Als dank voor het invullen van deze enquête kunnen wij u (zolang de voorraad strekt) één of meer van onderstaande producten toesturen. U kunt aankruisen waarin u geïnteresseerd bent.

- Water en Land, informatieblad van de gezamenlijke milieufederaties en Stichting Natuur en Milieu over waterzaken
 Brochure 'Gemeentelijke waterplannen' van de gezamenlijke milieufederaties en SNM
 Brochure over de Kaderrichtlijn Water van de gezamenlijke milieufederaties en SNM (verschijnt eind april)

4.2 Bijlage 2 – Brief bij enquête Water in de Stad

Adressering

Geachte heer / mevrouw,

Graag vragen wij uw medewerking aan de enquête Stedelijke Waterbeheer.

Het waterbeheer vergt tegenwoordig een flinke inspanning van de gemeenten: riooloverstorten terugbrengen, problemen met wateroverlast oplossen, regenwater zoveel mogelijk afkoppelen, enz. Stichting Reinwater en de Milieufederatie Noord-Holland willen dit proces ondersteunen en hebben daarom (met financiering van de Provincie Noord-Holland) een onderzoek opgezet om inzicht te krijgen in de voortgang van het stedelijk waterbeheer en knelpunten die zich daarbij voordoen.

De resultaten van de enquête zullen worden teruggekoppeld naar de gemeenten, de waterschappen en de provincie. Hierbij worden de enquêtegegevens anoniem verwerkt. Wel willen we u vragen om uw naam en gemeente op de enquête te vermelden, zodat wij bij eventuele vragen contact met u kunnen opnemen.

Het invullen van de enquête neemt (indien u de antwoorden beschikbaar heeft) hooguit 10 minuten in beslag. Wij zijn ons ervan bewust dat er dit jaar door verschillende instanties enquêtes over duurzaam waterbeheer naar uw gemeente zijn verstuurd. Daar waar andere enquêtes meer ingaan op beleidsmatige aspecten, kijken wij vooral naar de uitvoering van maatregelen.

We willen u vragen om de enquête in de bijgevoegde retourenveloppe voor 1 april te retourneren aan de Milieufederatie Noord-Holland. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Erna Krommendijk van de Milieufederatie Noord Holland (075-6351598 / e.krommendijk@mnh.nl) of Annemarie ter Schure van Stichting Reinwater (020-5707807 / a.terschure@reinwater.nl).

Wij danken u bij voorbaat hartelijk voor uw medewerking.

Hoogachtend,
Mede namens Stichting Reinwater

Milieufederatie Noord-Holland
dr H.P. Gallacher, directeur